

УТВЪРЖДА

В
Д

УЧИЛИЩНА ПОЛИТИКА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА АГРЕСИЯТА (ТОРМОЗ, НАСИЛИЕ)

Цели

Основната цел на програмата е превенция на агресивното поведение на ученици от 11-18 г. и родители, както и справяне с агресивни прояви на ученици.

- Прилагане на стратегии за ограничаване на дезадаптивното поведение – изключване на всякакви форми на насилие и тормоз.
- Подпомагане на процеса на утвърждаване на ценности и норми на поведение у учениците – дейности през свободното време, превенция на насилието; противообществени прояви; отпадане от училище.

Основни задачи:

- Създаване на чувство за принадлежност към училищната общност, пълноценна социализация и мотивация за развитие и успешно реализиране на пазара на труда.
- Използване на нетрадиционни методи и похвати за ограничаване на агресивните прояви – тренинги, ролеви игри, извънкласни дейности по интереси, както на учениците, така и на учителите.
- Осигуряване на училищна подкрепа в превенцията на агресивното поведение при подрастващите.
- Подобряване на диалога помежду ученици, учители и родители и обединяване на усилията им в превенцията на агресивното поведение в училище и извън него.
- Повишаване на ефективността на прилаганите санкциониращи мерки на местно ниво при прояви на агресивно поведение, както спрямо учениците, така и спрямо родители, чрез ефективно сътрудничество между класните ръководители, УКППУ, училищен психолог, родители, ученици и партньорство на училището с външни организации.

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА В УЧИЛИЩЕ

А. Разработване и въвеждане на превантивни мерки за предотвратяване и противодействие на тормоза в училище

I. На ниво клас/класна стая:

- Интерактивни занятия с учениците в клас на часа:
 - тренинги (за себепознание; за междуличностни отношения);
 - работа в малки групи;
 - работа по казуси;
 - индивидуална работа;
- Изваждане на теми от учебното съдържание, свързани с права на детето, социални роли, ценности и норми.
- Изработване на правила за поведение и договаряне на процедура, в случай на нарушаване на правилата на ниво клас.

II. На ниво училище

1. Училищно ръководство

- Изграждане на координационен съвет с функции и делегирани отговорности за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза.
- Договаряне на единен механизъм, включително разписани ясни отговорности, за реагиране при всяка проява на тормоз и насилие.
- Промени в правилника за дейността на училището, свързани с противодействието и превенцията на тормоза.
- Прилагане на програми за развитие на личните и социални умения на учениците.
- Подобряване на системата за дежурство, с оглед обхващане на местата, в които на етапа на оценка е установено, че се извършва тормоз.
- Подобряване на системата за съобщаване на случаи на тормоз.
- Осигуряване на партньорства с външни за училището служби, организации и специалисти.
- Насочване към основни здравни и социални услуги за децата и семействата.

2. Взаимодействие учител-родител-ученик

- Индивидуални консултации с родители.
- Създаване на родителски ателиета – „учене чрез правене” (в извънучебно време родители, ученици и класен ръководител да изработват напр. мартеници, сувенири, колажи, обща рисунка; съвместни екскурзии, походи и др.).

3. Повишаване квалификацията на учителите за превенция и справяне с тормоза.

- Учителят като медиатор за разрешаване на конфликти между ученици.
- Съставяне на протокол в случаи на агресивно поведение или рушене на материалната база на училището от ученици, с описани всички свидетелски показания.
- Работа на класните ръководители за изграждане на групови норми срещу агресията.

III. На ниво общност

- Привличане на родители – специалисти от областта на помагащите професии (психолози, лекари, свещеници, адвокати и др.) за реализиране на общи инициативи.
- Родителите – посредници между училището и други организации и институции, имащи отношение по проблема с тормоза в училище.
- Родители, които могат да осигурят ресурси за изпълнение на училищни дейности.

Б. Въвеждане на защитна мрежа – Правила за задълженията на всички служители по темата, включване на родители, дежурства

I. Интервенции в ситуации на тормоз

- Ясни процедури при ситуации на тормоз, в интерес на реда, сигурността и имиджа на училището като институция.
- Санкции според нивото на тормоз (еднократно дребно нарушение, повторения на нарушенията, сериозно нарушение).
- Ясни сигнали, че тормоз и насилие не се толерират – възрастните трябва да се намесват и при най-малките сигнали и съмнения на тормоз и да подават сигнал на съответните колеги, органи, служби.
- Водене на дневник за вписване на случаи, забележки и мнения, относно поведението на учениците съхраняващ се в кабинета на училищния психолог и протоколиране на всички ситуации на тормоз.

II. Прекратяване на ситуация на тормоз

- Задължение е на всеки учител да се намеси в ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.
- Възрастният не трябва да взема страна, а да се позове на авторитета на училището и да изтъкне правилата и наказанията в подобни случаи.
- Изслушването на засегнатите ученици (жертва и насилник) се прави поотделно в конфиденциална обстановка, зачитаща личността на всяка от страните в случая.

1. Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз

- Уведомяване на класния ръководител, директора и родителите.

- Възстановяване на нанесените щети.
- Разговор с класния ръководител, за неприемливото поведение на ученика, поемането на отговорност и личният му избор.
- Проследяване на взаимоотношенията му с другите, както и предлагане на психологическа подкрепа от училищния психолог.

2. Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз

- Класният ръководител трябва да проучи всяко съмнение, намек или сигнал за евентуална жертва на тормоз, да изгради доверителна и подкрепяща връзка с детето и ако е необходимо да се отнесе случая до заинтересованите страни – директор, родители, отдел „Закрила на детето” по местоживеене на детето, МВР и др.
- Дискретност и поверителност при разговора с детето, обект на тормоз, за да се запази достойнството и да се създаде доверие.
- Никога не се предлага среща между жертва и насилник с цел помиряване, с оглед възможна конфронтация и неблагоприятни последици.
- След ситуация на тормоз е необходимо няколкодневно или по-продължително наблюдение на детето и ако е необходимо – класният ръководител да проведе разговор с него.

3. Реакции спрямо наблюдателите на ситуация на тормоз

- Възрастният работи с наблюдателите по време на ситуация, чрез изтъкване правилата на училището и поощряване защитниците на човешки ценности и норми.
- Сформиране на група за обсъждане на ситуацията на тормоза.
- Излизане от ситуацията със силата на убеждението и демонстрация на възможностите на интелекта, а не на физическата сила.
- Насърчаване на грижа спрямо тормозеното дете.

III. Училищна система за насочване към други служби

- Регистър на ситуации на тормоз в кабинета на училищния психолог.
- Взаимодействие с отдел „Закрила на детето” по местоживеене, МВР и др. участници в екипа на координационния механизъм за противодействие на училищния тормоз.
- В случай на дете в риск се сигнализира отдел „Закрила на детето” към Дирекция „Социално подпомагане”, откъдето назначават социален работник по случая.
- Всички заинтересовани страни оказват съдействие помежду си и дават обратна връзка за случващото се, с оглед по-ефективната работа и положителни резултати.

IV. Включване на родителите:

- Уведомяват се във всички случаи, при които тяхното дете е било участник по някакъв начин в ситуация на тормоз.

- Информирание за последствия, договаряне на варианти, акцентирание върху различни гледни точки по проблема, ако е необходимо насоки за работа с психолог.

VI. Ресурсна обезпеченост

1. Училищното ръководство осигурява:

- Подкрепяща мрежа от специалисти в училището, които да удържат ситуации на тормоз.
- Осигуряване на необходими информационни материали.

2. Министерството на образованието осигурява:

- Проучване на необходимостта от повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти в областта на справяне с училищния тормоз.
- Планирани обучения, свързани с темата за тормоза и училищната агресия.
- Подпомагане на училищните екипи при разработване на програми за грижи за деца в риск и в случаи на насилие